

Les

Bedankt voor het downloaden van dit artikel.

De artikelen uit de (online)tijdschriften van Uitgeverij Boom zijn auteursrechtelijk beschermd. U kunt er natuurlijk uit citeren (voorzien van een bronvermelding) maar voor reproductie in welke vorm dan ook moet toestemming aan de uitgever worden gevraagd.

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912.

Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

nt2@uitgeverijboom.nl
redactie@tijdschriftles.nl

Sandra Duenk

E-learning

Concurrent of verrijking van de klassikale omgeving?

Welke plaats zou e-learning kunnen innemen in ons cursusaanbod? Het is een vraag die steeds meer aanbieders van taaltrainingen zich recentelijk stellen. In dit artikel bespreekt Sandra Duenk wat men precies verstaat onder e-learning en wat de voordelen en verbeterpunten zijn. Ook worden er praktijkvoorbeelden gegeven en tips om zelf aan de slag te gaan.

Definitie

Wat verstaan we precies onder e-learning? E-learning is een vorm van leren waarbij de leerder op zijn eigen computer, tablet of telefoon waar ook ter wereld kan deelnemen aan een online leeromgeving. Dit betekent dat hij fysiek niet aanwezig hoeft te zijn op de locatie van de aanbieder. Naast e-learning bestaat er blended learning waarbij de leerder gedeeltelijk online werkt en gedeeltelijk fysiek aanwezig is op de locatie. Het laatste is dus een combinatie van traditioneel onderwijs in een lokaal en e-learning. In beide gevallen kan de leerder online contact hebben met een docent en/of andere deelnemers.

Praktijkvoorbeelden

Bij taleninstituut Babel in Utrecht wordt er hard gewerkt aan beide vormen van online leren. Het blijkt dat steeds meer klanten behoefte hebben aan e-learning. Bij Babel merken we dat alleen al door hoe vaak 'e-learning' als zoekterm op de website wordt gebruikt. Op dit moment is het bijvoorbeeld voor cursisten mogelijk om hun Nederlands te ontwikkelen tot niveau A2 door middel van e-learning. Ze kunnen daarbij zelfstandig dialogen, zinnen en teksten beluisteren via audio en video. Ook werken ze op verschillende manieren aan grammatica- en woordenschatoefeningen. In de cursus is er de mogelijkheid om via berichten vragen te stellen aan een docent. Ook kunnen cursisten spreek- en schrijfopdrachten uploaden die een docent vervolgens van feedback voorziet. Voor de spreekopdracht kan een cursist gekoppeld worden aan een medecursist. Samen voeren ze een spreekopdracht uit die wordt opgenomen. Deze opname kunnen ze uploaden, zodat de docent feedback kan geven.

Naast e-learning ontwikkelt Babel ook blended learning. Een mooi voorbeeld hiervan is een cursus die speciaal gemaakt is voor Poolse medewerkers bij een supermarktketen. Tijdens de lessen met de docent wordt het boek **Van Start** gebruikt en thuis kunnen de cursisten extra oefeningen online doen die aansluiten bij het boek. Ook wordt blended learning ingezet voor de avondcursussen. De ervaring leert dat het voor cursisten die overdag werken, vermoeiend is om twee avonden per week naar de les te komen. Voor deze cursisten is er nu de mogelijkheid om de cursus in blended vorm te volgen, dat wil zeggen dat ze één keer per week naar de les komen en de andere helft van het lesmateriaal online doen. Voor dit online gedeelte heeft Babel bijvoorbeeld door middel van screencasts filmpjes gemaakt met grammatica-uitleg. De cursist kijkt hierbij naar een powerpointpresentatie en hoort tegelijkertijd de stem van een docent die uitleg geeft. Ook kunnen de cursisten bij aanvang van een nieuw hoofdstuk uit **De sprong** of **De finale** een filmpje bekij-

ken waarin de inhoud van het hoofdstuk alvast gepresenteerd wordt op een uitnodigende manier.

Voordelen

Dat de vraag naar online leren er is, is duidelijk. Maar waarom wordt deze vorm van leren steeds populairder? Wat zijn de grootste voordelen? Allereerst is er een praktische overweging. E-learning scheelt de taalleerder reiskosten en reistijd, en het scheelt de taalaanbieder geld voor een fysieke ruimte. Online cursussen zijn bovendien vaak korter dan klassikale cursussen waardoor de cursusprijzen lager kunnen zijn. Op deze manier kan taalonderwijs voor meer mensen toegankelijk worden. Daarnaast vinden sommige leerders het leuker om op de computer een taal te leren of voelen ze zich ook meer op hun gemak in hun thuissituatie. Ook bieden online oefeningen de mogelijkheid voor herhaling en differentiatie, iets wat tijdens de klassikale lessen soms moeilijker te realiseren is. Ten slotte kunnen cursisten hun eigen tempo aanhouden en werken op de momenten die ze zelf uitkiezen.

E-learning scheelt de taalleerder reiskosten en reistijd

Vraagtekens

Hoewel er veel voordelen zijn en de vraag gestaag groeit, staan docenten nog vaak kritisch tegenover e-learning. Ze vragen zich bijvoorbeeld af of online leren een concurrent zal worden van het klassikale onderwijs, of ze zijn onzeker of ze zelf computervaardig genoeg zijn om materiaal te ontwikkelen en cursisten online te begeleiden. Het goede nieuws is dat de groei van online cursussen geen afname van klassikale cursussen laat zien. Het lijkt er dus eerder op dat er een nieuwe markt aangeboord wordt. Denk bijvoorbeeld aan leerders die (nog) buiten Nederland wonen en alvast een start wil-

len maken met de taal. Ook is het ontwikkelen en begeleiden van online leren erg leuk, interessant en voor veel docenten een nieuwe inspiratiebron. Wel is het van belang om een helder en goed werkbaar platform te kiezen en bovenal om open te staan om nieuwe dingen op de computer te leren. Bevlogen docenten zijn natuurlijk gehecht aan het contact dat ze met hun cursisten hebben. In het klaslokaal kunnen cursisten makkelijk van elkaar leren en op elkaar reageren. Er kan meer gesproken worden en de docent kan meer directe feedback op het spreken geven. Kortom, ze zien, horen en voelen beter hoe het met de cursisten gaat. Het is waar dat online leren voor een ander contact met cursisten zorgt, maar de ervaring leert dat dit contact niet per definitie 'armer' hoeft te zijn. Het is erg bijzonder om een spreekopdracht te ontvangen van twee cursisten die in totaal andere delen van de wereld wonen en door middel van een spreekopdracht met elkaar in contact zijn gebracht. En inmiddels zijn er al veel mogelijkheden om uitgebreid feedback op dit soort opdrachten te kunnen geven. Ook is het van belang om de cursisten regelmatig te laten weten hoe het met hun leerproces gaat, of om een opmerking te maken als ze iets grappigs of moois hebben geschreven of ingesproken. Dit zorgt ervoor dat ze het gevoel hebben niet alleen te staan in het ontwikkelen van hun taalniveau.

Materiaal ontwikkelen

Hoe werkt e-learning in de praktijk? Ofwel hoe kan een taalaanbieder ermee aan de slag gaan? Allereerst is het van groot belang om een betrouwbaar platform te kiezen waar docenten makkelijk mee aan de slag kunnen. Babel heeft gekozen voor een online platform dat gevarieerde werkvormen aanbiedt. De docenten van Babel hebben allereerst een uitgebreide instructiebijeenkomst gekregen om de mogelijkheden van deze online leeromgeving te verkennen. Het platform heeft een geïmplementeerde structuur. Binnen de bibliotheek kunnen cursussen aangemaakt worden, binnen de cursussen hoofdstukken en binnen de hoofdstukken teksten, plaatjes, video's en oefeningen. Voor de oefeningen kan gekozen worden voor verschillende werkvormen, zoals **matching**, **multiple choice**, **fill in the gap** (invuloefeningen), **drag and drop** (inhoud slepen) en **hotspot** (een specifiek veld met een afbeelding laten selecteren). Wanneer een docent content aanmaakt, kan hij steeds testen hoe dit er uiteindelijk voor een cursist uit gaat zien. De ervaring leert dat het in het begin wat tijd kost om te leren werken met de verschillende mogelijkheden, maar na verloop van tijd gaat het steeds sneller en makkelijker. Bijkomend voordeel is dat ontwikkeld materiaal meerdere malen gebruikt kan worden voor verschillende cursussen.

Begeleiding tijdens de cursus

Wanneer de cursisten en de docent aangemeld zijn, kan de cursus beginnen. De meeste inhoud kunnen de cursisten zelfstandig doornemen. Ze kunnen wel een bericht naar de docent sturen als er iets onduidelijk is. Schrijfp opdrachten kunnen ze inleveren door hun tekst te uploaden. De docent kan het huiswerk nu van feedback voorzien. Deze feedback kan hij op zijn beurt weer uploaden voor de cursist. Ook kan hij aangeven of de cursist geslaagd is voor de opdracht, en eventueel welk cijfer hij krijgt. Dit laatste kunnen docenten in de ontwikkelfase wel of niet als mogelijkheid instellen. Ten slotte is er een opmerkingenveld waar de docent nog iets aan de cursist kan meegeven, bijvoorbeeld een compliment of een aandachtspunt. Op dezelfde manier werkt het bij spreekopdrachten die cursisten in de vorm van een audio- of videofragment kunnen uploaden. Voor de ontwikkeling en voor het onderhoud is er bij Babel een coördinator e-learning aangesteld bij wie cursisten terecht kunnen met technische vragen of vragen over de organisatie van de cursus.

Evaluatie van cursisten

Uit de evaluatieformulieren blijkt dat de meeste cursisten erg enthousiast zijn over de online cursussen. Sinds de start van e-learning bij Babel in september 2016 zijn er al meerdere cursisten die verschillende niveaus na elkaar online hebben gevolgd. Ze geven aan tevreden te zijn over de cursusinhoud en het gemak van thuis leren. Hoewel de meeste cursisten positief zijn, zijn er ook nog aandachtspunten. Zo vinden sommige deelnemers het lastig om een spreekopdracht te doen met een andere cursist die ze nog nooit hebben ontmoet.

Writing: a Newsletter Article	
Handed in	
▼ Assignment introduction	
Submit date:	Thursday, October 5, 2017 10:14:41 PM
Content:	Introduction.pdf
Comment:	
Rating:	☒ Passed ☐ Not passed yet ☐ Failed, close activity (learner cannot hand in new versions)
Comment:	
Dear Sarah, Great job! You can find my comments attached. Please note that I	
Attachment:	Bestand kiezen Geen bestand kiezen

Ook is het in de praktijk wel eens het geval dat het moeilijk is om een combinatie te maken, bijvoorbeeld door tijdsverschil. In het ideale geval zou elke cursist op zijn eigen moment kunnen starten met een cursus, maar ook dan is het weer moeilijker om combinaties te maken voor de spreekopdrachten. Een mogelijke oplossing (wat door veel cursisten al wordt gedaan) is om

de opdracht met een Nederlandstalige vriend, collega of bekende te doen. Verder is het voor cursisten soms lastig dat ze voor hun gevoel geen stok achter de deur hebben om aan de slag te gaan. Er is geen vast tijdstip waarop ze beginnen en er is geen groep waar ze mee samenwerken. Persoonlijke aandacht van de cursusbegeleider helpt veel in dat geval.

Het belang van maatwerk

Ook bij taalonderwijs zien we dat klanten steeds meer behoefte hebben aan maatwerk. Iedereen heeft te maken met zijn eigen inhoudelijke wensen en aandachtspunten, zijn eigen agenda en zijn eigen portemonnee. E-learning kan een middel zijn om meer aan deze individuele wensen te voldoen. Daarnaast geeft e-learning de mogelijkheid om te differentiëren en om het taalonderwijs aan te vullen en te verdiepen. Reden te meer om zelf eens aan de slag te gaan met deze vernieuwende vorm van leren.

Sandra Duenk

De auteur is taaltrainer Nederlands bij Babel Talen.
Correspondentie: sandra@babel.nl

Ad Appel Taaltrainingen heeft nu een doorlopende leerlijn met studieboeken inburgering tot en met A2

Basisexamen Inburgering A1 *Studieboek*

Het boek Basisexamen Inburgering is geschikt voor alle volwassen buitenlanders die beginnen met Nederlands leren. Het is laagdrempelig, toegankelijk en attractief voor hoogopgeleiden én laagopgeleiden.

Dit boek biedt ruim 1000 basiswoorden aan. Alle woorden en zinnen zijn geïllustreerd met foto's. Elk hoofdstuk van dit boek biedt woorden en zinnen aan met behulp van dagelijkse thema's, zoals het huis, de familie, de school, het werk en de Nederlandse cultuur.

Bij dit boek hoort ook een website. De website www.basisexameninburgering.nl en een app voor tablets bieden oefeningen, vertalingen en geluidsbestanden. Studenten studeren volgens een beproefde methode van luisteren en nazeggen. Ze leren op die manier niet alleen de betekenis van woorden, maar ze oefenen ook de uitspraak. Aanvullend lesmateriaal en een handleiding voor begeleiders van studenten zijn beschikbaar op www.adappel.nl.

ISBN: 978-90-815488-2-3
Prijs: € 24,95

Inburgeringsexamen A2 *Studieboek*

Het boek Inburgeringsexamen A2 geeft studenten de unieke mogelijkheid om zelfstandig te leren voor het inburgeringsexamen. In het boek staan honderden oefeningen voor alle onderdelen van het taalexamen voor de inburgering. De oefeningen zijn afgestemd op het taalniveau A2 volgens het Europees Referentiekader (CEFR).

Door een speciale presentatie van grammaticale onderwerpen worden zinsconstructies zonder moeilijke uitleg aangeleerd en ingesleten. Luisterteksten in de vorm van dialogen, spreekoefeningen en andere audio zijn eenvoudig toegankelijk via www.adappel.nl. De lees- en luisterteksten bieden een realistisch beeld van het alledaagse leven in het Nederland van nu.

Het boek is in aantrekkelijke kleurendruk en rijk gevuld met foto's. Het is voor studenten goed bruikbaar voor zelfstudie en ook prima inzetbaar in een inburgeringsklas of bij privéles. Aanvullend lesmateriaal en een handleiding voor begeleiders van studenten zijn beschikbaar op www.adappel.nl.

ISBN: 978-90-815488-3-0
Prijs: € 38,50

www.adappelshop.nl